

**ЛИПСВАЩАТА ПАНЕВРОПЕЙСКА ТЕЛЕВИЗИЯ.
ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА МУЛТИНАЦИОНАЛЕН И МЕЖДУКУЛТУРЕН ДИАЛОГ В
РАМКИТЕ НА ЕС**

Иван Драганов - НБУ

e-mail: idraganov@nbu.bg

В Европа живеят различни народи и етноси. Те не се познават помежду си, имат представи за други от преразкази на различни хора и това поражда атмосфера неразбирателство и взаимно недоверие. ЕВРОПА плюс би трябвало да бъде паневропейски телевизионен канал, чиято програма да бъде композирана от програмите на обществените телевизии на различните европейски страни. Така ще се постигне висока степен на взаимно разбирателство, търпимост и културно влияние. В условията на цифровизацията това би било напълно. Европа плюс ще бъде телевизионен канал чиято програма ще се съставя от програмата на европейски телевизии. Всеки ден една телевизия от една страна ще излъчва програма по Европа плюс. Това означава, че всяка страна ще има един свой телевизионен ден по този канал. Това е напълно постижимо, не струва скъпо и ще запълни една голяма празнота в телевизионното пространство. Европа плюс ще напомня ЕВРОНЮЗ. Представяне на културното и етническо многообразие на Европа ще бъде основна програмна задача на този канал. Това обаче е постижимо само с активното съдействие на европейската комисия.

Ключови думи: паневропейска телевизия

Europe is populated by different people and ethnic groups. They have limited knowledge about each other, usually based on stories, told by various journalists. This created an atmosphere of misunderstanding and mutual mistrust. EUROPE+ could be pan-European tv channel, which programme will be composed from the programs of each public television of different European countries. In this way we will achieve high level of mutual understanding, tolerance and cultural influence. EUROPE + will be channel, which will mix programs of different European televisions. Every day one country will broadcast its own tv program on EUROPE +. EUROPE + will resemble Euronews and it will be for Europe that, which is BBC for the United Kingdom or ARTE for France and Germany. The main target for the channel will be to present the many different cultures and ethnic groups in Europe. This can be achieved with the help of the EC.

Keywords: Pan European Television

Точно преди три години в рамките на фестивала на телевизионни и радиопрограми „Българската Европа“ в Русе водихме дебат за отразяването на процеса на присъединяване на България към Европейския съюз и стигнахме до заключението, че българските електронни медии са оказали сериозен принос. По-късно по формални критерии електронните медии продължават своето позитивно

отношение към Европейския съюз и най-важното – те го изразяват от екрана и ефира на своите тв и радиостанции. Това е видно от изследването на МАРКЕТ ЛИНКС, което се провежда вече трета година. От тогава обаче приоритет добиват други въпроси.

Доколко българите възприемат европейските ценности?

Могат ли да ги дефинират?

Могат ли да ги хармонизират с българската ценностна система?

Доколко различните европейски народи се познават и възприемат културното си многообразие и различните традиции и обичаи?

Дали аудиториите са повлияни в своите оценки от електронните медии или просто преповтарят нещо, което се тиражира масово в общественото пространство?

Какво правят медиите? В общи линии тиражират актуална информация от свои кореспонденти или по дидактичен начин поучават хората за това какво е ЕС. "Така е в Европа!" се превърна в мантра. А в Европа е най-разнообразно. **И все пак на глобално ниво може да се забележи важен дефицит.** През 2006 година г-жа Бриджит Чернота ни посъветва да представяме повече позитивни наши съвременници. Защото медиите били пълни с отрицателна информация за наши „герои“ от престъпния свят. И хората остават с впечатление, че сме народ от престъпници. Още по-лошо е впечатлението, че тозе криминални субекти се толерират от държавата и правосъдието. Тежък проблем, който може да се изчисти само с обективна информация от първа ръка. Въпросът е как тя да стигне не само до администрацията, а до европейските народи. И тук откривам свободна информационна ниша.

Ние знаем какво става в Япония, САЩ, Ирак, Афганистан и къде ли не, но не знаем какво става в Словения, Хърватска, Исландия, Ирландия, Дания, Новагрия, Естония и т.н. Да не говорим за Кипър и Малта. **Световните информационни агенции са се превърнали един огромен информационен редуктор. Световните информационни пулове също.** Как да се информираме повече, т.е. да се сбlijим, опознаем, взаимно харесаме с португалци, испанци, шведи, ирландци и останалите европейски народи? Това е сложен въпрос, който изисква изработване на цялостна стратегия на ЕС и много внимание при нейното прилагане. На второ ниво хората трудно се опознават единствено с информационни репортажи, които продължават до една минута. Могат да се информират, но не и опознаят. Без помощта на задълбочени коментарни предавания, актуална публицистика със сериозни анализи, художествени произведения на визуалните, пластични изкуства, както и тези във времето като музика и литература с интерпретация и обобщение на народопсихологията на съответния народ няма да постигнем взаимно и ползотворно опознаване. Без тези жанрове няма как да стигнем до мечтаното взаимно разбиране и Европейският съюз ще бъде повече политическо, икономическо и административно понятие, отколкото територия на общи ценности. Всички висши администратори говорят за мултиетническо съжителство, многообразие на културните форми и взаимното разбиране, но това на практика засега остава пожелание. Не съществува територия, на която могат да се покажат като съпоставка букет от националните културни и всякакви други постижения разположени в общ европейски контекст. Има отделни фестивали на изкуствата, които се мъчат да

придвижат нещата в тази посока / фестивалът на европейските изкуства в Орхус, Дания/, но те са спорадични и не могат да наложат трайна следа в съзнанието на огромната европейска аудитория. А трайна следа означава всекидневно, час след час да се представя художествена продукция на европейските народи. В тази посока ще дам позитивен пример. През 1993-та и през 1994-та година с активната дейност на г-жа Елена Томалевска и любезното съдействие на френската телевизия TV 5 ние направихме Ден на България. Програмата бе съставена от продуцирана и вече излъчена програма на Канал 1 на БНТ. Нашата целодневна програма бе гледана от 93 милиона през 93-та година и 112 милиона зрители през 94-та година. Отзивите бяха много, а любопитството на аудиторията задоволено в максимална степен. Оказа се, че зрителите се радват да научават повече за европейските народи, да разберат техният бит и култура и да споделят своите схващания за устройството на европейската общност. Ръководството на телевизията бе приятно изненадано от зрителския успех. А ние имахме удоволствието да заинтригуваме част от европейците с българска проблематика интерпретирана от нас, със средствата на цялата палитра от телевизионни жанрове. Какво следва от това?

Налице е огромен дефицит. В светлината на желанието на всички европейски страни и народи за по-пълно опознаване и съвместно изграждане на общи ценности липсва общ паневропейски телевизионен канал, който да се разпространява във всички европейски държави. Висш модел на европейска обществена телевизия. Еманация на европейската директива за свободно разпространяване на информация и обмен на културни ценности. **Този трансграничен канал с примерно име ЕВРОПА + може да се развие на базата на съществуващия EUROPE BY SATELITE, който излъчва институционална информация за дейността на органите на ЕК и ЕС и се разпространява по сателит.** В бъдеще той би трябвало да продуцира собствена информация в блокове през деня, а през останалото време да излъчва програма представена от телевизионни канали на различни европейски страни / на първо време от националните обществени телевизии/ и такава на независими продуценти.

Примерно – сутрешният блок **“Добро утро Европа”** да започва с актуални новини от Брюксел, Страсбург, работата на комисиите, дирекциите, Съветът на Европа, Съдът по правата на човека, ПАСЕ и други важни европейски институции.

Втори панел с икономическа информация, сервизна информация /времето и т.н. от цяла Европа/, туристическа информация и т.н..

Трети панел с новини от европейските столици, кросновини – отношения между държавите членки и т.н.

Информация за валутния, енергиен, стоков и трудов пазар в Европа.

Двучасовият блок се повтаря два пъти за времето от 06.00 до 10.00 ч..

След 10.00 часа се програмират филми и богата културни, фолклорни, научнопопулярни, образователни, развлекателни, младежки, религиозни, етнически предавания от всички страни с подчертано интеграционен характер.

Вечер е времето на галапрограмите от различните страни – членки . Това са симфонични, джаз, поп и всякакви други жанрови концерти, оперни и театрални спектакли, филми, изложби, игрални филми.

Ще се обръща внимание на историческото разнообразие, културата и обичаите на всички народи, на специфични етнически малцинства, проблеми на жените, на децата, на възрастните хора, както и различните подходи за тяхното решаване. Ключово място в програмата на този паневропейски канал ще има документалното кино, като най-автентично и достоверно в отразяването на националната проблематика.

Ще се показват актуални предавания за проблеми породени от различията в общуването, проблеми на пътуващите из страните от ЕС поради различните изисквания, общи тежки проблеми на всички в ЕС – борбата с мафията, трафикът на наркотици, трафикът на жени, контрабандата, трудовите пазари, реализацията на младите хора в страните от ЕС и т.н.

Този канал ще бъде базов общ межкултурен форум за взаимно опознаване и разбиране.

Вечер ще бъде времето на големите концерти, премиерни филми, театрални спектакли, филми портрети на големи личности от различни страни със свой принос в европейското развитие. Така ще се разкрие всеки принос в развитието на различните изкуства и изразни средства на различни национални творци и школи. Ще се съпоставят културните интерпретации на важни събития от общоевропейско значение през гледната точка на различни народи. Ще се представят различията като етнокултурни традиции, а не като повод за враждебност и взаимно неразбиране. А както се знае отликите са по-важни от приликите, но за да изпълнят своята комуникационна задача с други етноси те трябва да бъдат надлежно показвани и обяснявани.

ТВ канал ЕВРОПА + ще спомогне много ефективно за културния обмен и споделянето на ценностите на другия. Разликите ще бъдат туширани за сметка на интеграцията около общи европейски ценности. И най-важното няма да бъде необходимо всяка страна да интерпретира какво е искал да каже другия. Това ще бъде форум, на който ще се срещнат културното многообразие и неговото непосредствено възприятие. Всеки ще има възможността да разкаже за себе си. В най-смели очаквания свръхзадачата на този канал е да създаде нова култура на взаимно разбиране и общуване между различните етноси в Европейския съюз. С новите комуникационни технологии този канал ще заеме трайно място в делника на хората.

С две думи това ще бъде аудиовизуалното лице на обединена Европа. Засега тя няма такова.

Най-важното е, че покрай **тв канал ЕВРОПА +** всички националности ще излезнат от анонимност, ще отпаднат общите знаменатели, които често са причина за необоснована ирационална омраза. Хората ще участват *on line* в обществено-политически дебати на европейско равнище и ще получат възможност пряко да изразяват себе си в качеството си на активни граждани на съответната страна, но обединени от общоевропейската проблематика. Този канал ще разчупи не само

виртуални граници, но и тежки стереотипи в мисленето, които са рудименти от едно недалечно минало.

Едва тогава ще можем да отговорим на въпроса за качеството на информацията, устойчивото развитие на тенденцията за възприемане по същество на европейските ценности и тяхното прилагане на местна почва.

Композитната програма на **ТВ канал ЕВРОПА +** ще възприеме маниера на работа на ARD и FRANCE 3 и EURONEWS. И тогава нещата няма да се оскъпяват, а ще бъдат въпрос на организация и композиране на програмата...

Този канал би трябвало да съдържа програма от всяка една европейска страна. Те са 29 и 3, които са кандидати за приемане в ЕС.

Това означава всяка страна да подготвя един път месечно своя 18 часова програма- с повторения.

Създаването, продукцията и разпространението на този паневропейски канал трябва да се регламентира чрез директива на ЕС, подготвена от експерти, по предложение на ЕК. Идеята е всяка страна да задели честота, която да има статуса на честотата заделена чрез закон за националния обществен оператор. С тази идея имаме потенциалната възможност българското правителство първо да се обърне към председателя на европейската комисия с предложението за създаване на паневропейска телевизия на страните от ЕС. След решението на ЕК всяка страна ще играе равнопоставена роля в изработването на обща програмна платформа, отстояване на европейски ценности и подход за общ културен диалог.

При навлизането на цифровизацията през 2012 година честотния ресурс не би трябвало да бъде проблем пред създаването на този канал.

Първоначално разходите ще бъдат минимизирани, докато се осъществят кроспрограми чрез тв мостове. Те трябва да осъществяват дебати по европейски теми с представители на различни страни в реално време. Останалите програми на всяка страна дефакто ще бъдат вече произведени.

За да се осъществи този канал трябва да има базова програмна дирекция и техническа база в Брюксел или Страсбург и програмни и технологични звена във всяка страна от ЕС.

На първо време тясното място е превода на програмите от различните страни, но при добра организация ще има достатъчно време той да бъде реализиран успешно.